Poštnina plačana v gotovini | Maribor, sreda 7. junija 1933 | Štev. 128 | Leto VII. (XIV.)

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA"

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455 Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejeman v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase sprejema tudi oglasni oddelek „Jutra" v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Naša notranja in zunanja politika

IZJAVE MINISTRSKEGA PREDSEDNIKA V SARAJEVU.

Po ogromni manifestaciji v Nišu je doživela JRKD v nedeljo prav tako sijajno zmago v **Sarajevu,** kjer se je zbralo na velikem manifestacijskem shodu okoli 100.000 ljudi. Od ministrov sta nastopila predsednik vlade g. **dr. Milan** Srškić in minister **g. dr. Albert Kramer.** Kakor na vseh dosedanjih shodih, tako je govoril naš premier tudi na tem najprej o **državnem in narodnem edinstvu,** ki ne sme več biti vprašanje strankarskih kupčij. Svojo stranko sme osnovati vsakdo, toda biti mora vsedržavna. Treba je tako odstraniti vse, kar bi nas razdeljevalo narodno in versko. Pri tem poimovanju naše enotnosti je pa treba pomniti, da **sloni na popolni enakopravnosti vseh in na visokem spoštovanju slovenskega, hrvaškega in srbskega imena, kulture in tradicije, kajti samo dober Slovenec, Hrvat in Srb je tudi dober Jugoslovan!** Prav tako spoštuje vladna politika in politika JRKD vsako vero, ne pusti pa, da bi se ustvarjale verske fronte na strankarski podlagi.

Nadalje je naš premier govoril o bližnjih načrtih vlade, v prvi vrsti o **zakonu o dekoncentraciji uprave in občinski avtonomiji.** Z ustavo z dne 3. septembra 1931 so bile ustanovljene banovine, ki so jim poverjene gospodarske, socialne in kulturne naloge. Na te banovine bodo prenešeni najširši posli javne uprave, ki pa bodo morali biti v skladu s celoto. **Zakon o poplošenju in uvedbi banovinske samouprave je že definitivno sestavljen in bo v kratkem predložen narodnemu predstavništvu; novi občinski zakon bo pa itak uveljavljen že 15. t. m. in prve občinske volitve bodo v kratkem razpisane, najprej v dveh banovinah, kesneje pa v ostalih.** Te volitve morajo najti JRKD že popolnoma organizirano in v občinske odbore mora poslati svoje najboljše in najbolj disciplinirane pristaše. Hkratu pa morajo biti občinske volitve tudi nekakšen plebiscitarni izrek o tem, kolikšna je vera našega naroda v narodni program in kako enoten je naš narod za politiko, ki jo sedaj izvaja vlada.

Tretji del Srškićevega govora je bil posvečen **gospodarskim vprašanjem,** zlasti gospodarski krizi. Obsodil je odločno protekcionistična sredstva nekaterih držav in gospodarski nacionalizem, odnosno avtarkijo, ker pomenijo vojno vseh proti vsem. Pri nas se je pojavila kriza najbolj s tem, da so padle cene **poljedelskih proizvodov, da se je zlomil kreditni sistem in je padla konzumna moč kmeta.** Vendar naša kriza ne kaže tistih socialnih strahot, kakor jih poznajo nekatere druge države. Čeprav pa ni pri nas takšne brezposelnosti ko drugod, je vendar naša dolžnost, da brezposelnim preskrbimo delo. **Zato je vlada sestavila velik načrt javnih gradenj in določila zanje redne proračunske kredite, kakor tudi posebne izredne kredite. Zaposliti hoče s tem tiste, ki so brez dela, zlasti pa pri izvršitvi velikih prometnih naprav.** Kmetu se bodo preskrbela nova kreditna sredstva, njegovi dolgovi se pa bodo uredili z dolgoročnimi odplačili in obrestmi, ki jih bo lahko zmogel. Vlada bo s prejetimi pooblastili lahko že v kratkem ukrenila vse potrebno. Naposled se je izjavil še proti vsaki inflaciji in dejal: **»Izjavljam, da odklanjam tudi vsako misel o tem, da bi Narodna banka ustvarila nova sredstva brez primernega kritja!«**

Nazadnje se je govornik dotaknil še vprašanj **zunanje politike,** zlasti zadev **male antante.** Naglasil je, da je naš položaj na mednarodnem področju trdnejši kakor je bil doslej. Mala antanta je postala z novim paktom nepremagljiva trdnjava proti vsakemu napadu. Naša zunanja politika sloni na tej zvezi ter na Društvu narodov in prijateljstvu s Francijo. Zato tudi o reviziji mirovnih pogodb ali celo državnih mej ne more biti govora. **Za nas to vprašanje sploh ne obstoja in revizije ne bomo nikoli sprejeli. Mala antanta je sama dovolj močna, da lahko odbije vsak revizionistični napad z lastnimi silami in sredstvi.** Svoj celotni govor je nato zaključil predsednik vlade s sledečimi besedami: »S tem sem vam bratje, podal glavne obrise naših pogledov na najvažnejša narodna, gospodarska, finančna in mednarodna vprašanja. Z združitvijo in organizacijo v močno politično stranko boste podprli vlado, da bo mogla izvršiti vse te velike naloge tako, kakor to zahteva ugled našega kralja in Jugoslavije!«

Napovedi, ki jih je podal predsednik vlade na velikem sarajevskem shodu JRKD dajejo vsekakor najboljše upanje v resno delo vlade, države in naroda za izvedbo cele vrste važnih zadev, **ki bodo znatno izboljšale stanje in ustvarile trdno podlago za bodočnost.**

Nemčija noče podpisati pakta štirih

UPIRA SE NJEGOVI ZVODENELOSTI PO FRANCOSKIH KOREKTURAH. TUDI MUSSOLINI POSTAJA PESIMIST. FRANCIJA NAROČILA PARAFIRANJE. OBJAVA NEKATERIH TOČK SEDANJEGA OSNUTKA

BERLIN, 7. junija. **Nemška vlada je prejela besedilo pakta štirih velesil. Poluradno se izjavlja, da je to besedilo popolnoma drugačno, kakor ga je prvotno predlagal Mussolini. V prvotnem predlogu pakta so bili izvršeni toliki popravki, da je dobil popolnoma nov značaj. Nemška vlada izjavlja, da mora novi tekst pakta ponovno proučiti in da bo šele naknadno podala o njem svoj končni sklep.**

RIM, 7. junija. **Kakor se doznava iz tukajšnjih krogov, je Italija pripravljena podpisati pakt štirih velesil le pod pogojem, da sprejme v paktu pred videne francoske pogoje tudi Nemčija. Zaenkrat pa take odločitve Nemčije v tem vprašanju pred jutrišnjim dnem nikakor ni pričakovati. Vsekakor pa je značilno, da se Mussolini v svojem včerajšnjem govoru v italijanskem senatu ni niti z besedico dotaknil pakta štirih velesil in je tako molče potrdil domnevo javnosti, da bo Nemčija odklonila svoj pristanek na pakt zaradi njegove zvodenelosti in spremembe njegove tendence po francoskih predlogih.** Kakor se nadalje doznava, se namerava Mussolini v bodoče izogniti prav vsaki akciji, ker je prepričan, da ne bo pakt štirih velesil v sedanji priredbi nikoli sprejet in podpisan.

BERLIN, 7. junija. **Wolffova agencija poroča, da je francoska vlada pooblastila svojega rimskega poslanika, da v imenu Francije parafira pakt štirih velesil.**

PARIZ, 7. junija. **Z ozirom na to, da je francoska vlada pristala na novi osnutek pakta štirih velesil, objavljajo današnji listi že najvažnejša določila tega pakta, ki so:**

1. Vse štiri države pogodbenice se obvezujejo, da bodo skupno proučevale vse probleme, ki se tičejo njihovih interesov in da bodo skrbele za ohranitev svetovnega miru.

2. Glede členov 10., 16. in 19. pakta Društva narodov sklenejo velesile, da bodo proučile vse zadevne predloge (zahteve po reviziji), vendar pa so obvezni in merodajni le oni sklepi, ki jih sprejmejo in odobre regularni organi Društva narodov.

3. Če bi se ženevska razorožitvena konferenca zaključila brez vsakih pozitivnih uspehov, se obvezujejo vse štiri velesile takoj sklicati skupno konferenco o nastalem položaju, pri čemur bi služil angleški razorožitveni predlog kot podlaga za razorožitev v etapah.

4. Štiri velesile posvečajo vprašanju svetovne gospodarske obnovitve s posebnim ozirom na svetovno gospodarsko konferenco prav posebno pozornost in svoje veliko zanimanje, da bi tako dosegle gospodarsko sanacijo Evrope.

5. Pakt velja za dobo desetih let in se more odpovedati po osmih letih z dvomesečnim odpovednim rokom. Kot originalno besedilo pakta velja francosko.

Italijanski prestolonaslednik v Nemčiji

SVEČANA VMESTITEV DEŽELNEGA PREDSEDNIKA PRINCA FILIPA HESSENSKEGA. RESTAVRACIJA DINASTIJ POD FIRMO PREDSEDNIŠTVA.

KASSEL, 7. junija. **K slovesnemu vmeščenju novega deželnega predsednika princa Filipa Hessenskega, ki bo danes, je prispel s princevo ženo princeso Mafaldo, tudi italijanski prestolonaslednik. Svečanostni akt je bil izvršen v veliki palači bivših hessenskih deželnih knezov. Ob tej priliki so imeli slavnostne govore pruski ministrski predsednik Göring, minister Sprenger in novi deželni poglavar. Jutri bosta odpotovala novi predsednik in ministrski predsednik v Frankfurt ob Meni, kjer so predvidene tudi velike slavnosti. K današnjim slavnostim je prispelo med drugim tudi 30 zastopnikov italijanskega tiska. Vmestitev princa Filipa Hessenskega pomeni dejansko restavracijo dinastije pod firmo komisariata. Prav zato se pa izvršuje tudi s tako velikim pompom.**

Anglija pred plačilom obroka Ameriki

VAŽNE KONFERENCE IN SEJE. VSI FINANČNIKI PROTI PLAČILU JULIJSKEGA OBROKA VOJNIH DOLGOV.

LONDON, 7. junija. **Vprašanje, ali bo Anglija plačala obrok vojnega dolga Združenim državam dne 15. t. m. v znesku 19,5 milijona funtov šterlingov, je postalo aktualno. Vlada bo še pred 13. junijem, ko se bo s tem vprašanjem bavila spodnja zbornica, najmanj 48 ur poprej storila svoj zadevni sklep. Finančni minister Chamberlain, ki se pravkar vrača v London, bo razpravljal o tem vprašanju z MacDonaldom in bo nato izdelal predlog, s katerim se bo jutri ali pojutrišnjem bavila vlada na svoji seji. Po informacijah »Daily Heralda« so vse angleške banke, pa tudi sama državna banka, proti plačilu junijskega obroka vojnega dolga. Bivši finančni minister Snowden je napisal v »Daily Mailu« članek, v katerem zastopa stališče, da mora biti obrok na vsak način plačan.**

Malypetr grozi z ostavko

PRAGA, 7. junija. **Kakor je znano, je češkoslovaška vlada predložila zakon o posebnih pooblastilih za pobijanje nemškega in češkega fašizma. O zadevi so se vodila med strankami obširna pogajanja. Vlada pa je naletela na posebno velike težave pri Nemcih in socialistih. Zato je naslovil predsednik vlade Malypetr na stranke ultimatum, v katerem zahteva, da se reši to vprašanje najpozneje do sestanka svetovne gospodarske konference, ko bo odpotoval v London, ker bi bil sicer prisiljen odstopiti.**

AVSTRIJSKO POSOJILO.

DUNAJ, 7. junija. Kakor se doznava, se bo avstrijski finančni minister dr. Buresch podal v začetku prihodnjega tedna, morda pa tudi že v soboto, v Pariz, kjer bo pospešil pogajanja glede avstrijskega posojila.

PARIZ, 7. junija. Ministrski svet je razpravljal včeraj dopoldne na svoji seji vprašanje francoske tranše avstrijskega posojila. Po daljši razpravi je sklenil počakati na sestanek svetovne gospodarske konference v Londonu, kjer se bodo šele določile podrobnosti.

DRUŠTVO ZA ZAŠČITO VLAGATELJEV.

LJUBLJANA, 7. junija. Ob veliki udeležbi interesentov iz vseh krogov prebivalstva je bilo včeraj tukaj ustanovljeno društvo za zaščito vlagateljev, ki zahteva v svoji resoluciji celo vrsto odločnih ukrepov z ozirom na sedanji položaj naših denarnih zavodov. Za predsednika društva je bil izvoljen primarij dr. Vinko Gregorič.

ODPRAVA »ZLATE KLAVZULE«.

WASHINGTON, 7. junija. Predsednik Roosevelt je podpisal zakon, s katerim se anulira v vseh pogodbah, ki so bile sklenjene v Ameriki, tako imenovana »zlata klavzula«. V bodoče se zlata klavzula ne sme vnesti v nobeno pogodbo več.

OGENJ NA DONAVSKEM PARNIKU.

DUNAJ, 7. junija. Na binkoštni ponedeljek v zgodnjih jutranjih urah je nastal na modernem potniškem parniku, ki vzdržuje redni promet med Pasovo in Dunajem, iz še neznanega vzroka velik požar, ki je poškodoval parnik tako zelo, da so ga morali izločiti iz prometne službe. Škoda se ceni na 200.000 šilingov. K sreči so ostali ladijski stroji nedotaknjeni in upa podjetje, ki je lastnik parnika, da bo parnik v 9 tednih popravljen in bo zopet mogel nadaljevati svojo službo. Potniki so bili pravočasno rešeni, pač pa je pri reševalnih delih utonil pred očmi svoje žene policijski višji komisar dr. Johann Schönauer.

ZOPET MAKEDONSTVUJOČI.

SOFIJA, 7. junija. V noči na včeraj sta bila v Plovdivu ubita z revolverskimi streli mihajlovca Gjočev in Bobinov. Morilci so pobegnili.

Dnevne vesti

Uboj na Sveti večer

Kazenska razprava proti Juliji Firštovi z Vinskega vrha.

Pred senatom treh sodnikov tukajšnjega okrožnega sodišča je stala danes dopoldne 38letna Julija Firštova z Vinskega vrha, slabotna žena, ki bi ji človek ne prisodil, da je ubijalka.

Povešene glave je obtoženka Julija poslušala čitanje dalíše obtožnice, ki je razkrilo ozadje, ki jo je spravilo na zatožno klop. Bilo je lani na dan pred Božičem. Julija in njen mož Alojz, s katerim sta bila viničarja pri nekem posestniku na Vinskem vrhu, sta se omenjenega dne ponovno hudo sporekla. Pri hiši je bilo veliko pomanjkanje in čeprav so bili prazniki pred vratmi, ni imela Julija ničesar, s čemer bi pripravila veselje svojim otrokom. Poleg tega pa je bil njen mož še bolehen in je že več dni ležal. Mučil ga je hud protin. Oba, mož in žena, sta bila hude jeze in nista drug drugemu prizanašala. Ko je 24. decembra vstal mož iz postelje, je bil zaradi svoje bolezni občutljivejši kot po navadi. In ta razdraženost je bila najbrže povod prepiru, v katerem je vrgel kos papirja, v katerega je brisal svojo britev, ko se je bril, v skledo, iz katere so jedli žena in otroci. Tudi je pri tej priliki pograbil stol in nameraval z njim udariti ženo, ki pa je še pravočasno pobegnila v kuhinjo, kjer je ostala nekaj časa.

Trla jo je zato huda jeza, in v njej ji je šinila v glavo grozna misel. Poiskala je kos polena in odšla v sobo, kjer je njen mož ležal že zopet na postelji, obrnjen tako proti zidu, da ni opazil kaj namerava. Tedaj je zamahnila s polenom in udarila moža po desnem sencu s tako silo, da mu je zdrobila lobanjo. Po groznem dejanju je odšla vsa zbegana k studencu po vodo in se vrnila čez kake pol ure. Ko je pogledala v sobo, si je mož izpiral zevajočo rano, iz katere je curkoma lila kri. Poprosil jo je, naj mu prinese vode in ji baje s slabotnim glasom očital, kako grdo je ž njim napravila.

Julija je ustregla prošnji svojega moža in mu prinesla tople vode in kis, ter mu pomagala, da se je spravil v posteljo, iz katere pa ni več vstal. Moža so jele zapuščati moči in je kmalu nato umrl. Žena je šla po sosede in jih prosila, naj bi prišli k njej, ni jim pa povedala, da je ubila svojega moža. Nobeden od sosedov pa ni hotel iti z njo. Šele pozno zvečer sta prišla pogledat soseda Meznarič in Grlica, ki sta našla moža že mrtvega. Drugo jutro se je Julija odpravila v Ormož in povedala tam orožnikom vse, kaj je storila.

Pri današnji razpravi je obtoženka priznala, da je ubila svojega moža. Zaslišanih je bilo tudi več prič, od katerih so neke izpovedale za obtoženo Julijo zelo olajšilno, dočim so jo druge precej očrnile in navajale, da je bil pokojni Firšt dober in priden delavec, dočim je bila ona slaba delavka in je bila zato v precejšnji meri kriva domačih prepirov. Poleg tega je pa bila tudi zelo jezična in je svojemu možu rada nagajala in ga dražila.

Obsojena je bila na **6 let težke ječe** in trajno izgubo častnih državljanskih pravic.

Razpravo je vodil okrožni sodnik g. Lenart, prisednika sta bila okrožna sodnika gg. dr. Tombak in dr. Kotnik; obtožnico je zastopal državni tožilec g. dr. Hojnik, obtoženko pa je branil odvetnik g. dr. Ravnik.

Iz sodniške službe. Za sodnika okrožnega sodišča v Mariboru je postavljen France Kovač, doslej namestnik državnega tožilca v Novem mestu.

Napredovanje. V tretjo položajno skupino II. stopnje je napredoval Franc Kadunec, ravnatelj državnega učiteljišča v Mariboru.

Vpokojen je Matej Potočnik, bivši ravnatelj mariborskega učiteljišča, sedaj ravnatelj učiteljišča v Gospiću.

Zdravniška vest. Za namestnika primarija in upravnika je imenovan in v Brežice premeščen začasno g. dr. Janko Benedikt, sekundarij mariborske splošne bolnišnice.

Srebrno poroko je pred kratkim obhajal narodni delavec in učitelj g. Fran Bratuš v krogu svoje zakonske družice gospe Pepce in svojih ožjih sorodnikov. Obema jubilantoma želimo še nadaljne sreče!

Smrtna kosa. Včeraj zjutraj je umrl v Magdalenski ulici v starosti 67 let upokojeni železničar g. Filip Tement. Pokojnikov pogreb bo v petek 9. t. m. popoldne ob 17. uri iz mrtvašnice v Radvanju na tamkajšnje pokopališče. Bodi mu ohranjen časten spomin, žalujočim preostalim izrekamo naše iskreno sožalje!

Visok obisk na Pohorju. Včeraj dopoldne je prispel v prijazno Šmartno na Pohorju ban dravske banovine g. dr. Marušič, ki so ga spremljali gg. okrajni glavar Makar, mestni župan Maribora dr. Lipold in narodni poslanec ravnatelj Krejči. Pri vstopu v vas je g. bana pozdravila domača šolska mladina, ki je zapela v pozdrav pod vodstvom šolskega upravitelja g. Podvršnika. Pri sprejemu je bilo navzočih tudi mnogo vaščanov in okoliških Pohorjanov. G. ban je odšel nato z ostalimi gosti k »Počitniškemu domu kraljice Marije«, kjer so ga sprejeli zastopniki društva in mu razkazali podrobno vso počitniško kolonijo, ki je že popolnoma pripravljena za sprejem naše mladine. Odlični gost je bil nad vso ureditvijo zelo navdušen in je ob tej priliki tudi obljubil, da bo dovolil čim prej izplačilo znatnega prispevka za izboljšanje in popravilo prepotrebne ceste med Šmartnim in kolonijo.

Učiteljsko društvo za mariborski desni breg bo zborovalo v soboto 10. t. m. ob 10. uri dopoldne v Framu

Polnilna peresa z zlatim in navadnim peresom: Zlata Brišnik, Slovenska ul. 11.

Smrtna kosa. V preteklem tednu so v Mariboru umrli: Barbara Horvatova, žena krojača, stara 59 let; Ivana Rojkova, hčerka poduradnika, stara 1 mesec; Zofka Mesnarjeva, železničarjeva hčerka, 20 let; Karel Verter, usnjar, 79 let; Josipina Puklova, kuharica, 46 let; Vida Bregovškova, hčerka uradnika, 10 let; Kalman Mikloša, posestnik, 32 let; Štefan Rožman, strugar, 51 let; Josipina Pschundrova, zasebnica, 46 let; Karolina Cizerjeva, žena elektromonterja, 21 let; Alojzija Večernikova, beračica, 52 let; Ferdinand Škof, dninar, 51 let; Julijana Peršunova, viničarka, 76 let; Mirko Smarek, sin delavca, 3 mesece; France Frölich, delavec 71 let; Josip Vajt, berač, 87 let; Viktor Vake, delavec, 21 let; Jurij Razgon, krojač, 90 let; Bogomir Lešnik, delavčev sin, 7 mesecev; Marija Herweiss, viničarka, 71 let in Ferdinand Pavlič, berač, 73 let. N. p. v m.!

Premestitve v železniški službi. Premeščeni so: Josip Plahuta, prometnik in šef postaje Moškanjci za šefa postaje Čušperk; Ferdinand Pleničar, prometnik in šef postaje Čušperk za šefa postaje Moškanjci; Mihael Kunej, pomožni vlakovodja z Rakeka v Rogatec; Tomaž Fischer, sprevodnik iz Maribora na Jesenice; Martin Dobrajc, sprevodnik iz Maribora v Ljubljano; Štefan Ulbl, sprevodnik iz Maribora v Rogatec; Karl Gaberšik in Matija Kastelic, predkurjača iz kurilnice Pragersko v Celje; Alojzij Bučar, skladiščnik iz Maribora v Trebnje; Janez Česen iz Slovenjgradca v Dravograd; Franc Žižek, kartant iz Maribora v Rogatec; France Kukovič, Martin Vodelšek in Jože Marat, zavirači iz Maribora v Novo mesto; Blaž Weingerl, Jože Gradišnik, Rudolf Lilek, zavirači iz Maribora v Ljubljano; Sebastijan Cvenk, Simon Zorko in Lojze Harič, zavirači iz Maribora v Celje; Štefan Ekart, kurjač s Pragerskega v kurilnico Maribor; Albin Gostič, desetar iz Trebnjega na Pragersko; Gašpar Masič, kretnik, s Poljčan v Čakovec; za zvaničnika pa je nameščen Janez Štingl pri progovni sekciji Maribor.

Posestno gibanje. Posojilnica v Narodnem domu je prodala hišo in stavbišče v Cvetlični ulici tvrdki Pinter in Lenard za 382.080 Din. Hišo na Aleksandrovi cesti štev. 59 pa pekovskemu mojstru Ivanu Horvatu za 300.000 Din; posestnik Anton Kubiš je prodal hišo v Smetanovi ulici Amaliji Preačevi za Din 230.000; Ivan Ukovič je prodal hišo v Langusovi ulici Anici Čepejevi za 192.000 Din; Filomena Jarčeva pa je prodala hišo v Koseskega ulici Edvardu Čehu za 220.000 Din.

Za mir in red na planinah. Obiskovalci našega lepega Pohorja so nam poslali več pritožb proti nemiru in neredu v nekem domu, ki onemogoča gostom nočni počitek. Pijani razgrajači razsajajo tudi po polnoči po hodnikih pred sobami in onega, ki se pritoži, še sirovo nahrulijo. Mimo tega se v tem podjetju v kuhinji in gostilni nemškutari ter se gosti pozdravljajo in odgovarjajo po nemško. Tudi godci nekega kvarteta, ki igra včasih v domu, se radi poslužujejo nemščine, dasi so v Mariboru javni uslužbenci. Mislimo, da je v interesu tistih, ki so dom postavili in tistih, ki ga obiskujejo, da se napravi v tem oziru red. Zakaj ni tega v planinskih kočah? Če je tam red mogoč, je tu tudi!

Profesor, ki trže zvezke. Prejeli smo: Na nekem tukajšnjem zavodu je profesor, ki trže za malenkosti dijakom cele zvezke, da morajo potem starši kupovati nove. Menda tako početje v sedanji težki gospodarski krizi, ko imajo starši itak že dovolj izdatkov in morajo plačevati tudi šolnino, ni pametno in dopustno. Proti istemu profesorju se je pa nakopičilo tudi že toliko drugih pritožb, da bi bilo edino pametno, če bi sam zaprosil za premestitev.

Našim društvom toplo polagamo na srce, naj upoštevajo poziv, ki so ga te dni prejela od Protituberkulozne lige v Mariboru in naj okrepijo fond za gradbo azila za tuberkulozne z zneskom, primernim gmotnim razmeram društva. Ker je vsak znesek dobrodošel, naj ne bo pri nas organizacije, ki ne bi hotela upoštevati človekoljubnih stremljenj naše Protituberkulozne lige. Zdravje prebivalstva je absolutni pogoj za vsako društveno delovanje. Zato je v interesu vsake organizacije same, da po svojih močeh podpira Protituberkulozno ligo pri njenem človekoljubnem delu.

Slavnostna akademija, ki jo priredi naša mladina v proslavo obletnice poroke našega kralja in kraljice 8. t. m. ob 20. uri v Narodnem domu, bo manifestacija ljubezni do domovine in visokega kraljevskega doma. Obenem bo dana s prireditvijo pomoč Počitniškemu domu na Pohorju, ki stoji pod zaščito kraljice Marije. V času, ko ječi vse pod težo gospodarskih razmer, z naporom končujemo nujne izpopolnitve na Počitniškem domu. Tiho, a vstrajno deluje naš dom v prid naše mladine in učvršča zdravje bodočim generacijam. Vsak prilog nam je dobrodošel, da bi pa bila stanovska akademija pristopna širši javnosti, so cene sedežem nizke. Vstopnice se prodajajo pri g. Zlati Brišnikovi.

Ljudska univerza v Mariboru. Opozarjamo ponovno na izredno lepo in zanimivo predavanje, ki ga bo imel na splošno zahtevo že **vdrugič v četrtek 8. tm.** ob 20. uri **misijonar g. Jožef Kerec o svojem dvanajstletnem bivanju na Kitajskem.** Tudi oni, ki ga bodo poslušali drugič, bodo prišli na svoj račun, ker bo pokazal g. misijonar spet mnogo novih slik in govoril še tudi o drugih straneh svojih tamkajšnjih doživetij in opazovanj. Istega dne ob 4. uri popoldne pa predava v isti dvorani za učence.

Mornarska sekcija Jadranske straže. Bivši mornarji naše vojne in trgovske mornarice se že zbirajo v mornarsko sekcijo Jadranske straže. Namen sekcije je organizirati vse bivše mornarje, voditi njihovo točno evidenco, gojiti medsebojno družabnost zlasti z akademijami in vežbanjem vodnih disciplin, moralno in socialno podpirati članstvo in zainteresirati mladino za službo v mornarici. Vljudno vabimo vse, ki se zanimajo za to novo sekcijo, da se priglasijo v pisarni Jadranske straže v Mariboru, Grajska ulica 5 I.

Olepševalno društvo za magdalenski okraj ima v soboto 10. junija ob 20. uri v gostilni Friedau na Tržaški cesti svoj redni občni zbor po običajnem dnevnem redu. Ker vabil ne bo, vabimo tem potom vse člane, da se občnega zbora udeleže! Odbor.

Pri prehlajenju, hripi, vnetju v vratu, oteklih mandljih, živčnih bolečinah, trganju v udih storite dobro, če poskrbite za vsakdanje izpraznjenje črevesa s tem, da popijete pol čaše naravne **»Franz Josefove« grenčice.** Po sodbah univerzitetnih klinik se odlikuje **»Franz Josefova«** voda zaradi sigurnega učinka pri prijetni uporabi **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah drogerijah in specerijskih trgovinah.

Grajski kino. Danes v sredo predvajamo grandiozni nravstveni velefilm »Plesalke za južno Ameriko se iščejo«. Glavne vloge: Dita Parlo, Hardt, Frank in Otto. Film kaže pot mladih lepih deklet, ki se dajo premamiti z lepimi besedami zvodljivcev, da dobe v oddaljenih krajih lep zaslužek. Ta film je najboljši, kar se jih je do danes predvajalo. Za mladino izpod 16 let prepovedan!

Kino Union. Samo še dva dni predvajamo veseloigro »Pozdrav, poljub, Veronika«. Sledi najveselejša opereta »Ženin greh« z Ivanom Petrovičem, Hörbigerjem in Szökejem Szakallom, katerega predvajamo od petka dalje.

Pravilno pripravljena, prija Kathreinerjeva sladna kava s pravim »Franckovim« dodatkom tako dobro, kakor če bi bila zelo draga. Vsipaj jo v hladno vodo, ne v toplo vodo! Kuhaj 5 minut!

Strupena barva. V torek zvečer se je z barvami zastrupila 19-letna kuharica Marija Tominčeva, stanujoča v Tattenbachovi ulici. Z rešilnim vozom so jo prepeljali v bolnišnico, kjer so ji zdravniki rešili življenje.

Če medved zabrunda in s šapo udari. Kakor vsak dan tako je tudi davi pripeljal Ornikov hlapec iz Št. Janža na Dravskem polju v Maribor mleko za razne stalne odjemalce. Ko se je ustavil pred hišo št. 2 v Tattenbachovi ulici ter nesel naročeno mleko strankam, so se med tem pripeljali mimo njegovega voza cigani, ki so imeli na vozu privezanega medveda. Iz neznanega vzroka pa je kosmatinec, ko je zagledal konja, zabrundal in ga udaril s šapo po glavi. Tega se je konj tako vstrašil, da je zdirjal z vozom na Glavni trg med branjevke in kmetice, ki so prestrašene gledale, kako so se podirale stojnice in mize druga za drugo. Nastala je naenkrat na trgu taka panika, da so varnostni organi le z največjo težavo napravili red. Škoda, ki jo je povzročil splašeni konj kmeticam in branjevkam, znaša okrog 300 Din. Precejšnjo škodo pa ima tudi Ornik, ker je voz ves polomljen in se je razlilo tudi precej mleka. Cigani pa so pobegnili z medvedom takoj iz mesta.

Drobna policijska kronika. Preteklo noč je policija aretirala neko Ljudmilo T., ker je pred mesecem ukradla svojemu sostanovalcu 500 Din in pobegnila. Ljudmila bo romala na sodišče. Aretiran je bil tudi neki Feliks V., ki je osumljen tatvine. Prijavljeni pa so bili Mehmed H. in tovariši radi pretepa, France V. radi prevare, Mezit S. zaradi grdega obnašanja in neki Tone K. radi poškodbe tuje lastnine. Na policiji se je zglasila tudi železničarjeva žena Barbara Žomerjeva iz Mačkovcev in prijavila, da ji je neznana žeparica izmaknila ročno torbico s 30 Din, železniško legitimacijo in nabavljalno knjižico, ko je danes zjutraj za trenutek stopila v stolnico.

Trg za seno in slamo. Na današnjem trgu je bilo na prodaj 8 voz sena po 60 do 65 Din in 2 voza otave po 60 Din za 100 kg. Bila sta tudi 2 voza slamnatih snopov po 1.25 Din snop.

Današnji trg je bil prav dobro založen in dobro obiskan. Kmetje so pripeljali 3 voze krompirja in dva voza črešenj. Precej je bilo na trgu tudi perutnine in so prodajali kokoši po 20 do 35 Din, race, purane in gosi po 30 do 65 Din, par piščancev pa po 20 do 35 Din. Cene ostalemu blagu so bile naslednje: nov krompir 5 do 7 Din, grah v stročju 7 Din, fižol v stročju 16 Din, čebula 2 do 2.50 Din, česenj 8 do 10 Din; črešnje 6 do 14 Din za kilogram, jagode 14 do 16 Din liter.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 12.6 stopinj C; minimalna temperatura je znašala 11.7 stopinj C; barometer je kazal pri 16.6 stopinjah 738.3, reduciran na ničlo pa 736.3; relativna vlaga 87; vreme je tiho in jasno.

Letošnji Ljubljanski velesejem

SPREHOD PO VELESEJMU. PISMO IZ LJUBLJANE.

Letošnji velesejem je bil otvorjen v soboto 3. t. m. na svečan način in je velezanimiv. Velesejem bo odprt do 12. junija, in je kljub svojemu obsegu, saj meri razstavni prostor 40.000 m², popolnoma zaseden. Na prvi pogled je že vidno, da razstavlja letos manj inozemskih tvrdk, zato pa mnogo več domačih, katerih na prejšnjih velesejmih ni bilo videti. Tako se letošnji Ljubljanski velesejem vrši predvsem v znamenju domače industrijske in obrtne produkcije.

Na velesejmu je 9 velikih razstavnih zgradb. Če napravimo kratek sprehod po sejmišču, nemogoče si je namreč vse pobližje ogledati v enem dnevu, pridemo mimo blagajn in uradnih poslopij z zaznambami A, B, C, D v paviljon E.

V paviljonu E je nameščeno pohištvo, stanovanjska oprema, glasbila, predvsem klavirji, in preproge. Ta paviljon obsega preko 1.000 m² razstavnega prostora. V njem razstavlja nad 70 tvrdk iz vseh krajev Slovenije, zlasti pa iz Št. Vida nad Ljubljano in okolice. Tu je razstavljeno najraznovrstnejše pohištvo, izdelki cele vrste dobrih in solidnih mizarskih podjetij in nam ta razstava podaja dokaz, da nismo več odvisni od raznega nam tujega uvoza, temveč da bodo ti izdelki postali lahko važen faktor našega izvoza. Pohištvo je izdelano najskrbneje po osnutkih arhitektov v vseh varijantah in cenah ter solidno, in vsak razstavljalec za svoje izdelke jamči.

V paviljonu F je nadaljevanje te razstave. Ta paviljon obsega 700 m² razstavnega prostora in je izpopolnjen še s štedilniki, pečmi, aparati za gospodinjstvo, elektrotehničnimi aparati, keramičnimi izdelki, cerkvenimi paramenti itd.

V paviljonu G, ki meri okroglo 1.000 m² razstavnega prostora, sta zastopani naši najmočnejši industriji, to je kovinska in kemična. Tu vidimo sijajno urejene izložbe tvrdk, kakor Westen Celje, Kranjska industrijska družba Jesenice, Strojne tovarne in livarne Ljubljana, Železarna Muta, Tovarna bakra v Slovenjgradcu, Žebljarska zadruga Kropa, Jax & sin Ljubljana, Otorepec Ljubljana, »Jelodvor« Ljubljana, Kemična tovarna Hrastnik, Tovarna pletilskih strojev Popp Wien, jedilno orodje tvrdke »Service« Ljubljana in še cela vrsta drugih. Tu so razstavljeni tudi aparati za obsevanje in masažo, razni gumijasti izdelki itd. V tem paviljonu je nameščena tudi razstava usnja in usnjene konfekcije v takem obsegu kot na ljubljanskih velesejmih doslej še ni bila prirejena. Poleg tvrdke Woschnagg Šoštanj naj omenimo zlasti: Lavriča, Freunda, Potoschnigga, Pollaka, Wrentschurja in Mokronošo.

V paviljonu H je na 300 m² nameščena živilska industrija. Tu je razstavljena Franckova cikorija v sijajno urejenih prostorih, čokolada in čokoladni izdelki, bonboni, likerji, domače žganje, desertna vina, kisla voda in še cela vrsta živil. V tem paviljonu razstavlja tudi bižuterija, krznarstvo, pletilstvo, parfumerija, čipkarstvo.

Paviljon I. nudi nekaj posebnega. Tu so nameščene specialne razstave. Razstava »Ljubiteljev prirode v stanovanju« je opremljena z vsem kar lahko prijatelj prirode vzgoji ali ohrani zanimivega iz prirode v svojem stanovanju. Sodelujejo različni klubi in društva. Tu vidimo najlepše sobne rastline, v številnih akvarijih plavajo naše ribice, ki jih lahko gojimo v sobi med rastlinami, ki rastejo po naših in tujih vodah. Tudi školjke, polži in hrošči žive v teh zelo dekorativnih sobnih jezercih. V drugih akvarijih so zopet ribice iz daljnih krajev. Entomologi nam kažejo svoje krasne zbirke hroščev in metuljev. Poleg domačih so razstavljeni tudi najlepši eksoti. Društvo za varstvo in rejo ptic pevk je razstavilo v lepih kletkah najplemenitejše krilate umetnike, pa tudi najbolj živo barvane ptice iz vseh krajev sveta. Vrtnarji sodelujejo z divnimi aranžmaji cvetlic, tudi planinskih, ki jih ljubitelji lahko goje v sobah, kar je sedaj najmodernejše. Na razstavi je tudi nad 1.000 najredkejših in najinteresantnejših kaktej. Ta razstava je prav poučna, lepa in splošno zanimiva.

Agilno društvo »Krka« je priredilo v tem paviljonu Tujskoprometno razstavo Dolenjske. Ta razstava obsega tele oddelke: tujsko-prometni (reliefi, panorame, povečane fotografije krajev in naravnih krasot, prospekte, gradove v povečanih fotografijah in modelih); književnega (pesniki in pisatelji Dolenjci, literatura o Dolenjski); zgodovinskega (zgodovinske znamenitosti mest, trgov in gradov, meščanske garde, veliki možje Dolenjci); gospodarskega (zadrugarstvo, hranilnice, lesna industrija, tipični pridelki, obremenitve posestev, smernice za gospodarsko preosnovo); vinskega (dolenjska vina).

Vodilne ljubljanske tvrdke fotoaparatov in potrebščin so priredile tu svojo razstavo, ki naj da pobudo, da bi se fotoamaterski sport med nami še bolj razvijal.

Radio oddajna postaja Ljubljana je pripravila v tem paviljonu krasno urejeno razstavo radio aparatov in potrebščin. Vsak, ki se na novo prijavi kot radio-naročnik, prejme brezplačno detektor s slušalko.

V paviljonu M je nameščena tekstilna razstava. Tu omenjamo predvsem sledeče tvrdke: Jugočeška, Thoma, Braun, Beer, Hribernik & Co. Paračin, ki bo na licu mesta predla sukno, Jarše, Kocjančič, Domžale.

V paviljonu N se nadaljuje tekstilna razstava. Ta paviljon je kompletiran še s papirjem, lepenko, knjigoveškimi izdelki itd. V tem paviljonu razstavlja tudi tvrdka »Peko« Tržič svoje izdelke.

V paviljonu K je priredilo društvo malih živali »Živalica« veliko razstavo. — Razstavljeni so: kunci, perutnina, golobi, fazani, papige, kanarčki, psi, mačke, morski prešički, Nutria bobri, eksotične živali; strokovna literatura, krzna, kletke, hlevčki, živila, orodje itd.

Na zunanjih prostorih paviljonov moramo omeniti predvsem »Razstavo male obrti« v paviljonu E, ki jo je priredil banovinski urad za pospeševanje obrti. Dalje so v teh prostorih razstavljeni najrazličnejši predmeti vseh panog industrijske in obrtniške produkcije.

Na sejmišču ima tudi Ljubljanska zbornica za trgovino, obrt in industrijo svoj paviljon. V tem paviljonu je prirejena »Razstava obrti« in »Umetniška razstava portretnih fotografov«.

Na prostem so razstavljeni poljedelski stroji in orodje, brizgalne, lestve, automobili, gradbeni materijal. Po celem prostoru so slikovito razvrščene stojnice, takozvani dežnikarji, ki imajo na izbiro najrazličnejše praktične novosti in s svojo reklamo in govoričenjem poživljajo sejmišče in tudi zabavajo posetnike.

Kakor običajno je tudi letos priključen velesejmu jestvinski in živilski oddelek, kjer bodo gurmanom na razpolago vsakovrstne specijalitete v pijači in jedači. Tu je tudi zabavišče, ki je odprto dnevno do 2. ure zjutraj in nudi dovolj pestrega razvedrila. Za to skrbe autodrom, kitajsko strelišče na žarnice, cirkus, v katerem kot umetniki nastopajo bolhe, tobogan, gozdna idila, vrtiljaki, mrtvaška stena, po kateri kot po ravnih tleh vozijo vozači na motorjih, Charleston-kolo in še mnogo drugih prvovrstnih atrakcij. Po sejmišču obratuje tudi prava parna železnica z udobnimi vagončki, seveda v miniaturi, ki se je občinstvo prav pridno poslužuje saj je to novost, ki je v Ljubljani na sejmu še nismo imeli. Ta ljubljanski mali prater je večer za večerom bajno razsvetljen s tisoči in tisoči žarnicami. Na sejmišču so postavljeni tudi plesni odri, kjer plesaželjni ob zvokih poskočnih melodij rajajo in pozabljajo skrbi celodnevnega truda.

To je v kratkem površen popis letošnjega ljubljanskega velesejma. Opaža se letos, da nimamo posebne automobilske razstave, na katere smo bili navajeni iz prejšnjih let. Vzrok temu so poostreni devizni predpisi, radi katerih zastopniki avtomobilskih tovarn na tukajšnjem trgu nimajo na razpolago vozov, ki bi jih mogli razstaviti. V splošnem pa je vtis, ki ga dobi obiskovalec že ob površnem hitrem pregledu velesejma, močan in mogočen. Ta velesejem je zrcalo jugoslovanske zlasti pa še slovenske podjetnosti in žilavosti, produkt dela domačik rok.

Nemški napad na našega obmejnega učitelja

V odgovor dopisniku graškega »Tagblatta«.

Graški »Tagblatt«, ki je znan po svojem besnem sovraštvu do vsega kar je naše, je objavil v svoji letošnji 231 številki na drugi strani dolg članek z naslovom **»Jugoslawische Unduldsamkeit an der jugoslawischsteirischen Grenze«** (Jugoslovanska nestrpnost na jugoslovansko-štajerski meji), ki je datiran iz Cmureka in naperjen v celoti proti sladkovrškemu šolskemu upravitelju g. Karlu Jakopcu. Dopisnika jezi najprej to, da sprašuje g. Jakopec otroke kam hodijo k maši, v našo slovensko cerkev pri Mariji Snežni ali v nemško v avstrijskem Cmureku. Potem se pa huduje nad tem, da se je zanimal za to, kdo se bo od naših ljudi s te strani meje udeležil posvečevanja zastav bivših frontnih bojevnikov po avstrijskih vaseh onstran Mure. Ob koncu mu pa zameri celo tudi to, da stanuje in uči v šoli, ki jo je zgradil in oskrboval do prevrata »Deutscher Schulverein«! Kljub vsem tem in raznim drugim napadom pa je dopisnik še toliko predrzen, da poziva ob koncu naše oblasti, naj g. upravitelja ukorijo in odstranijo z meje.

To je vsekakor višek vsega. Slovenski učitelj, **ki se zaveda v šoli in izven nje dolžnosti, ki jih ima do svojega naroda in države,** naj bi se zato še kaznoval ali premestil z meje! Nasprotno: **prejeti bi moral še posebno pohvalo in moral bi se postaviti kot vzgled vsemu našemu obmejnemu učiteljstvu!** Prav takih učiteljev potrebuje naša severna meja! Popolnoma pravilno bi pa tudi bilo, da bi se sladkovrški in vsej mladini tamkajšnje okolice uradno prepovedalo obiskovanje cerkva v Avstriji. »Tagblatt« pravi sicer, da se župni upravitelj pri Mariji Snežni temu ne protivi, a mi mu ne verujemo. Prav v interesu fare mora biti, **da obiskujejo naši šolarji naše cerkve in slovensko službo božjo.** Sicer pa mislimo, da bi bila dolžnost merodajnih, da bi poskrbeli za to, da dobijo občine kakor je Sladki vrh čimprej **lastno cerkev in duhovnika.** Namesto za misijone v Afriki in v Aziji, naj bi se poskrbelo za dušebrižništvo na naši narodno neutrjeni meji ob Muri!

Prav tako menimo, da nimajo naši državljani nobenega opravka pri paradah avstrijskih bojevnikov, ki niso nič drugega kakor **hoteno obujanje spominov na nekdanjo monarhijo Habsburžanov z namenom vzdrževati v ljudstvu stremljenje po obnovitvi preteklosti.** Jugoslovanski državljan, zlasti če je vojaški obvezanec, ne more prisostvovati paradi, **pri kateri se slavi tista nekdanja armada, ki se je borila proti Srbiji in Črni gori.** Naposled pa naj bi oblast energično nastopila tudi proti tistim znanim našim državljanom, ki so spravili na Sladki vrh »Tagblatt« z omenjenim člankom in ga širili od hiše do hiše. **Postopati je mogoče proti njim že zato, ker je »Tagblatt« pri nas prepovedan.** Njihova imena so znana.

Američani linčajo tudi Kitajce.

Zakon linčanja, ki je ostal v navadi še iz nekdanjih časov, ko so bili črnci še sužnji, ne vlada samo v Združenih državah, temveč tudi v Mehiki, toda le s to razliko, da se ne izvaja proti črncem, temveč proti — Kitajcem. Pred nekaj dnevi so bili v Villi Hedani linčani trije Kitajci, ki so bili osumljeni, da so posilili 13letno deklico. Velika množica ogorčenja meščanov je prihrumela pred policijske zapore, udrla vanje, izvlekla kitajsko trojico in jo linčala.

Hitler se bo utopil v pritožbah.

Nemški državni kancelar Adolf Hitler je od dne, odkar je prevzel državno oblast in usodo Nemčije v svoje roke, dobesedno bombardiran z desettisočerimi pismi z vseh strani Nemčije. Teh pisem, ki so večinoma pritožbe, se je nabralo tako ogromno število, da je bila pisarna državnega kancelarja prisiljena objaviti javen razglas, v katerem se obvešča nemški narod, da se pisma ne morejo več sprejemati, ker jih je nemogoče pregledati v takih ogromnih množinah.

J. K.:

Pepek

»Pojdi, greva domov,« mu je nekdo zašepetal in ga dregnil s komolcem. Pepek se je stresel. V polmraku se je smejal Leonov obraz, nato se zgubil v ozadje. Pepek je okleval, nato je šel za njim.

»Rečeva, da sva bila pri vsej maši«, je dejal Leon, lice mu je bilo nelepo.

Pepek je prikimal in sta šla.

Mirko je čital knjigo, Tone se je gulil latinske besede. Glasno jih je drdral in hodil po sobi.

»Tiho se uči«, se je zadrl Maks. Tone je obstal sredi sobe in umolknil. Nato je začel znova, začetkoma šepetaje, potem vedno hujše, nazadnje je vneto kričal. Viktor je risal. Pepek pa je poslušal Toneta; Leon je začel drdrati za Tonetom, potem se je ustavil pred Viktorjevo sliko.

Hišna vrata so zaškripala. Na mah je vse stresnilo. Pepek je hitro odprl zvezek in zabuljil vanj, Tonetov glas je povzel še močneje in vneto. Leon mu je pridno pomagal, Maks je začel pisati: samo Mirko ni nič storil, ostalim se je omalovažujoče nasmehnil, nato je mirno čital dalje.

Prešla je obe sobi, potem se je vrnila v kuhinjo. V sobi ko da je zavel nov duh, vnetost je popustila, potem so se med seboj razgovarjali, dokler se ni zadrl Mirko:

»Učite se!«

Pepek se je mimo vrat ozrl nanj. Ves zresnjen je sedel za mizo. Z eno roko je podpiral glavo nad knjigo, v drugi pa se je kadila cigareta. Droben dim se je valil od nje.

Samo Mirko je kadil.

Pepek pa se je zmislil: Dolg in širok je ležal travnik. Na spodnjem koncu je bil potok, ob strani pa se je vlekla meja, tik pod njo je gorel ogenj.

»Jaz sem kadil,« se je pohvalil Pepek.

Maks se je ozrl in ga zavistno pogledal.

»Lažeš! Kdaj si kadil?«

»Na paši.«

»Listje in časopisni papir,« je dodal Viktor in se sklonil nad risbo.

Čez čas je vprašal Pepek Maksa:

»Zakaj pa ti nisi pasel?«

»Saj nimamo krav, moj atek je učitelj.«

Kako lepo, je pomislil Pepek.

»Pa bi jih hotel pasti,« je dodal čez čas Maks.

»Jaz zdaj več ne bom pastir, kar sem študent,« je počasi govoril in se resnil, dokler ni umolknil in se zamislil.

»Kam pa si se zagledal,« ga je skregala gospodinja in položila na mizo zajtrk. Pepek se je zmedeno ozrl po kruhu in po skodelicah kave...

4.

V šoli je bilo z njim slabo. Računati je znal, toda pri nalogi ni prav razumel besede »oziroma« in je razmišljal. Ne, tega ni mogel vedeti. Ozrl se je k tovarišu.

»Komar!« je zadonelo z odra.

Učenci so dvignili glave, Pepeka je pretreslo in komaj, da je dvignil oči proti katedru, potem se je ves skrušil in čudeen ogenj mu je spreletel telo.

»Samo enkrat še,« je zagrozilo z odra.

V Pepeku se je dvignil odpor. Rad bi nekaj rekel in je vstajal; pa mu je mahoma zmanjkalo izraza.

»Sedi in piši!« je zadonelo z odra. Pepek sam ni vedel, kaj je napisal.

Zvonilo je.

Učenci so ga postrani gledali, nekateri so mu zavidali.

»Tudi jaz sem prepisoval, pa me ni videl,« se je eden hvalil, Pepek pa ga je samo hudo pogledal, ker sam ni goljufal. Tisti dan je ostal potuhnjen, ni se ganil s klopi do konca.

»Komar, ti slabo čitaš,« je ugotovil profesor. Njegove besede so zvenele medeno, toda Pepeka so zgrabile tiste sive oči in je slišal posmeh. Potem je zajecljal »pòtres«. Razred je bruhnil v smeh. Profesor je kričal, potem je umirjeno govoril:

»Mnogo čitaj, Komar! — Vstani, če s teboj govorim.«

Pepek je dvignil oči. Izza očal so ga spokojno motrile profesorjeve sive oči, ki so včasih zablestele, ko da se rogajo. Pepek je skimal. »Knjige čitaj, povesti!« je govoril profesor, nato je pokimal, nekaj sede.

V Pepeku pa se je trgalo same tuge. Ko skrivnosten šepet so od vseh strani šelestele besede »pòtres« in čutil je vse uprte mnoge oči; stokal je pod težo besed, klonil je nad knjigo, v katero je zabuljil in je postal gluh za vse okoli njega.

(Konec jutri.)

Marij Skalan: 3

OCEANOPOLIS

Roman o skrivnosti človeške prošlosti

Nenadoma pa je prekrila vse svetišče grobna temnina. Silen grom je pretresel zemljo, in pred sanjskimi očmi doktorja Doljana se je pogreznil bajni privid v prazen nič. Obšla ga je nepopisna groza, da je strepetal po vsem telesu in razburjen planil kvišku. Dasi je bilo v kabini že svetlo in je gledal z odprtimi očmi, se vendar dolgo ni mogel zavedeti, da vse to kar je doživel ni bila resnica, temveč so bile samo sanje. Kakor v omotici si je segel z desnico v lase in skušal zbrati svoje vročične misli.

»Da, to je bil privid Atlantide, moje Atlantide, filmski privid mojih razmišljevanj,« je dejal sam pri sebi. »Videl sem središče Atlantov in videl sem njo... koga? Kdo je bila ta deklica?«

Iz premišljevanja o sanjskem prividu ga je tedaj nenadoma predramil glas kapitana, ki je stopil v doktorjevo kabino in mu želel dobro jutro.

»Gospod doktor,« je dejal, »približujemo se kraju, ki ste nam ga določili kot prvi cilj naše poti. Še dobre pol ure, in naša ladja bo dospela na ono točko, kjer se boste prvič spustili na dno oceana. Zajtrk je že pripravljen, potrudite se!«

Doktor Doljan je gledal kapitana z nemirnimi, nekako izgubljenimi očmi. Bil je skoraj jezen, da ga je zmotil v premišljevanju o svojih nenavadnih sanjah. Pogled one čudovite deklice v sanjskem svetišču se mu je zagrebel tako globoko v dušo, da bi bil najrajši še dolgo sanjaril o njej. Toda vse to so bile le sanje... Solnce, ki se je dvigalo tam daleč nad obalami zahodne Afrike in se polagoma vzpenjalo na nebosklon, je neizprosno oznanjalo dan prve velike preizkušnje, dan prvega uspeha ali poraza. Treba je bilo iti na delo.

Molče je sledil doktor Doljan kapitanu v ladijsko obednico, kjer so ga že čakali inženjer Skomar in drugi sodelavci pri ekspediciji v potopljeno Atlantido. Prijatelji in tovariši so bili vedri in razigrani. Veselili so se, da je ladja končno dosegla svoj cilj in da se bo sedaj pričelo resno delo, na katero so se bili pripravljali dolge mesece.

»Kako ste spali, gospod doktor?« je ogovoril Doljana znameniti egiptolog, profesor Roškar, ki se je iz lastnega nagiba in želje po novih odkritjih udeležil Doljanove ekspedicije.

»Zelo slabo, gospod profesor,« je odgovoril Doljan. »Preveč so razburjeni moji živci, da bi jih bil mogel uspavati tako, kakor bi bilo potrebno.«

»Zdi se mi, da boste potrebovali pred prvo potopitvijo mojo injekcijo,« se je nasmehnil ladijski zdravnik doktor Potokar.

»Tako hudo ne bo,« je odvrnil Doljan, sedel za mizo in se lotil jedi.

»Vreme je tako,« je dejal inženjer Skomar po kratkem molku, »da si boljšega ne bi mogli želeti. Morje je nenavadno mirno, zato bo spuščanje v globine skoraj igrača. Tudi merjenje bo lahko skrajno točno. Zaradi tega bo najbolje, če se čimprej lotimo posla. Kdo ve, če se vreme ne utegne še danes spremeniti?«

»Prav pravite, gospod inženjer,« se je vmešal kapitan. »Ta tišina se mi ne zdi vredna popolnega zaupanja. Mogla bi biti oznanjevalka viharja, ki bi nam utegnil povzročiti mnogo preglavic in nas prisiliti, da prekinemo potapljaške poizkuse. V viharju, kakršni divjajo zlasti v tem letnem času pogostokrat na Atlantskemu oceanu, je vsako spuščanje v globine popolnoma nemogoče.«

»Torej pojdimo!« je predlagal inženjer Skomar in se obrnil k Doljanu: »Pogum in glavo kvišku! Dospeli smo na cilj. Uspeh ali neuspeh, vseeno je. Svojo dolžnost bomo storili.«

»Dolžnost,« je odvrnil Doljan, »ki nam jo nalagata znanost in želja razkriti tisto skrivnost, ki nam zakriva prošlost človeškega rodu na naši stari zemlji.«

»Da, gospoda,« je vzkliknil profesor Roškar in se dvignil. »Dospeli smo do vrat Atlantide. Treba nam jih je samo še odpreti in vstopiti v bajno kraljestvo pozabljenih tisočletij. Če dosežemo svoj namen, bo današnji dan najlepši in najpomembnejši v vsem mojem življenju. Vedno sem bil z vami istih misli, gospod docent. Trdno sem bil prepričan, da je vse iskanje zibelke človeštva po pragozdovih Afrike in puščavah Azije nesmiselno in brezuspešno. Ne tam in ne kje drugje, samo tu spodaj pod trupom naše ladje, na dnu oceana morejo ležati ostanki tistih mest, iz katerih so se v davnih dobah, o katerih naša zgodovina ničesar ne ve, napotila že takrat visoko kulturna ljudstva na eni strani v Afriko v dolino Nila in od tam v Mezopotamijo k Evfratu in Tigrisu, na drugi pa v Srednjo in Južno Ameriko. Kultura starega Egipta, Asirije in Babilonije ni bila domačega izvora; prav tako tudi ne kultura Inkov in Aztekov. Vsa arheološka in druga odkritja so pokazala, da so prebivalci starega Egipta in prapREbivalci Amerike častili isto solnčno božanstvo, kateremu so gradili piramide in svetišča. Piramide pri Gizeh in one v Teotihuacanu so istega izvora. In ko ste, gospod docent, započeli akcijo za ekspedicijo, ki naj se poda na sredino Atlantskega oceana in preišče njegovo dno, sem bil prvi, ki je to misel ne le navdušeno pozdravil, temveč jo tudi podprl z vsemi svojimi razpoložljivimi silami. Često sem dvomil, da se nam bo kdaj posrečilo zbrati zadostna sredstva za to veliko in pomembno podjetje. Danes smo tu!«

Sokolstvo

Zlet v Ljutomeru!

Mariborska sokolska župa opozarja vse edinice, da bodo skušnje za popoldanski javni nastop v nedeljo dopoldne ob 8.45. — Prav tako opozarja župa vse edinice, naj pošljejo takoj prijave za prehrano, ker se ji v nasprotnem primeru lahko pripeti, da ne bodo radi velike udeležbe dobile v gostilnah kosila.

Znižana vožnja za Ljutomer. Legitimacije za znižano vožnjo za zlet mariborske sokolske župe, ki bo v nedeljo 11. t. m. v Ljutomeru, naj posamezne edinice takoj naroče pri župni upravi. Legitimacije za brezplačno vožnjo, ki jih dobe samo telovadci, stanejo 1 Din, legitimacije za četrtinsko vožnjo, ki se je lahko poslužijo vsi pripadniki sokolske organizacije in legitimacije za polovično vožnjo, ki jih dobe vsi obiskovalci zleta, stanejo 2 Din. Legitimacije za četrtinsko in polovično vožnjo prodaja za Maribor samo podružnica »Putnika« na Aleksandrovi cesti. Legitimacije veljajo od 8. do 13. t. m.

Clanstvu Sokola Maribor III v vednost in upoštevanje

Uradne ure so vsak torek, četrtek in soboto od **13. do 14. v društveni sobi** v poslopju krčevinske šole. Med uradnimi urami bodo poslovali: blagajnik br. Eferl, poslevodeči tajnik br. Hinaerlechner in matrikar br. Slavan Ribarič. Opozarjamo članstvo, da se drži strogo določenih uradnih ur in da ne išče funkcionarjev na njihovih stanovanjih.

Opozorilo članstvu, ki se namerava udeležiti pokrajinskega zleta v Ljubljani. Vsak **telovadec** in **telovadka** mora imeti članski zletni znak, ki stane s pripadajočo železniško legitimacijo 20 Din. **Ostalo članstvo** pa si mora preskrbeti zletni znak s pripadajočo legitimacijo za četrtinsko vožnjo, ki stane 27 Din. Vsak **naraščajnik in naraščajnica** mora imeti naraščajski zletni znak s pripadajočo zletno legitimacijo, ki stane 1 Din. **Posebej opozarjamo telovadce, telovadke in narašaj ter ostalo članstvo, da so legitimacije za brezplačno in četrtinsko vožnjo veljavne samo v zvezi s člansko sokolsko legitimacijo, s sliko kakor je predpisana v Organizaciji v § 6. Opozarjamo vse članstvo, da je članska sokolska legitimacija veljavna le, če je imetnik plačaj članarino!**

Prijave za zlet v Ljutomeru. Članstvo, ki se namerava udeležiti delnega izleta mariborske sokolske župe v Ljutomeru, naj se prijavi med uradnimi urami **jutri v četrtek.** Prijavijo naj se vsi, ki reflektirajo na kosilo v Ljutomeru. Vožnja za telovadeče članstvo je brezplačna in stane legitimacija 1 Din, za ostalo članstvo pa četrtinska in stane legitimacija 2 Din. **Članstvo, ki ima slavnostni kroj, se mora udeležiti zleta brezpogojno v kroju!**

Uprava Sokola Maribor II.

Sport

Mednarodne rokoborbe, ki jih prireja vsak večer ISSK Maribor na verandi pivovarne »Union«, so zelo dobro obiskane in nudijo gledalcem užitkapolni sport. Vse dosedanje borbe so bile napete in tudi lepe. Rezultati včerajšnjega nastopa so bili naslednji: Borba med Bognerjem (Madžarska) in Schwarzom (Avstrija) je ostala neodločena; Schwarzbauer (Nemčija) je v 17. min. premagal Jandero (Češkoslovaška); srečanje med Mrno (ČSR) in Rusom Girilovom pa je kljub obojestranskim prizadevanjem ostalo neodločeno. Drevi nastopijo: Mrna proti Wagnerju, Girilov proti Schwarzbauerju in Milouševič proti Janderi.

Danes Jugoslavija:Bolgarska. V okviru tekmovanja za balkanski pokal se srečata danes popoldne v Bukarešti Jugoslavija in Bolgarska. Jugoslavija bo nastopila v tile postavi: Čulič, Zagorac, Kovačič, Rabič, Gayer, Löw, Tirnanič, Valjarevič, Kodrnja, Živkovič in Kokotovič.

SK Železničar v Zagrebu. V tekmovanju za pokal prometnega ministra bodo v soboto in v nedeljo 11. t. m. v Zagrebu odločilne tekme, in sicer se bosta srečala prvi dan SK Železničar iz Maribora in niški SK Železničar ter Vel. Bečkerek in Subotica. Drugi dan pa bosta igrala zmagovalca iz tekem prvega dneva.

Občni zbor Mariborske zimskosportne podzveze bo v soboto 10. t. m. ob 20. v lovski dvorani hotela »Orel«.

Medklubski odbor LNP, službeno. V nedeljo 11. t. m. se odigrajo naslednje tekme: Na igrišču ISSK Maribora dopoldne ob 9. prijateljska tekma ISSK Maribor, rezerva:SK Železničar, rezerva; ob 10.30 prijateljska tekma ISSK Maribor: Čakovečki SK. Službujoči odbornik g. Hreščak. Na igrišču SK Rapida popoldne: ob 15. predtekma in ob 16.30 prijateljska tekma ASK Primorje:SK Rapid. Službujoči odbornik g. Amon. Tajnik.

Anekdota.

Pri obedu vpraša nekoč sin Benita Mussolinija:

»Papa, prosim te, povej mi, katera je prevzvišena ideja in cilj fašizma?«

Mussolini jé dalje in ne da nobenega odgovora.

Še enkrat stavi sin očetu isto vprašanje.

Mussolini pa mu počasi odgovori:

»Jej in molči!«

Mali oglasi

Razno

MARTIN SAFRAN, sobo-, črkoslikar, pleskar in ličar, Maribor, Slovenska ul. 16, prevzema vsa v to stroko spadajoča dela ter jih izvršuje dobro in poceni. 1664

OBLEKE, ČEVLJE, ce tudi potrebne popravila, knjige, nakit, porcelan, pohištvo, perilo, plača najbolše Grajska starinarna. Trg svobode. 1662

MIZARSTVO, prvorazredno, za pohištvo ter ostala mizarska dela. Naročila pod ugodnimi pogoji. Ciril Razboršek, Maribor, Dravska ulica 4. 1819

PIJTE DNEVNO BRAZIL-MATTE-ČAJ. 1 zavitek Din 5.— pri Z. Anderlu, Maribor, Gosposka ul. 20. 1937

RABLJENA MOTORNA KOLESA Touring in Sport, raznih znamk, brez in s prikolico, na prodaj. Tatra, Cankarjeva ul. št. 26. 1905

V najem

ODDAM GOSTILNO, dobro vpeljano, z vsem inventarjem, s 1. julijem t. l., na prometnem kraju v Ljubljani, osebi kavcije zmožni, ki poseduje osebno pravico. Ponudbe na upravo »Večernika« pod šifro »Spreten gostilničar«. 2095

GOSTILNO na zelo dobrem mestu dam v najem. Pisarna »Rapid«, Maribor, Gosposka ulica 28. 2107

Sobo išče

IŠČEM MALO SOBICO do Din 200, v bližini avtomatskega bifeja. Naslov pustiti v upravi lista. 2097

Sobo odda

OPREMLJENO SOBO s prostim vhodom, oddam Tattenbachova ulica 18 III., vrata 14. 2096

Oglašujte!

Stanovanje

STANOVANJE, dvo- in trisobno v novi in stari hiši oddam za Din 600 in Din 700. Gostilna, Smetanova ulica 54, Maribor. 2106

STANOVANJE, dve sobi, primerno tudi za pisarno, krojača ali šiviljo, takoj oddam. Gosposka ulica 5, Pihlar. 2098

Proizvaja zgradbe električnih central na vodno moč, elektr. omrežja vsake vrste ter hišnih in zunanjih inštalacij, stanovanjskih hiš, tovarn in drugih objektov. Dobava vseh električnih aparatov, motorjev, dinamo - generatorjev, transformatorjev iz največjih svetovn. tvornic. 2017 Lastna specijalna popravljalnica aparatov dinamov, elektromotorjev, transformatorjev. Prodaja inštalacijskega blaga, lestencev, svetilk žarnic itd. — **ILIČ Vladislav, elektrotehnično podjetje, — MARIBOR, Aleksandrova cesta 24**

DVOSOBNO STANOVANJE s kuhinjo oddam mirni stranki brez otrok. Naslov v upravi »Večernika«. 2091

Službo išče

ŠOFER, izučen mehaničar in ključavničar, dolgoletni zanesljiv vozač, išče mesto. Naslov pove uprava lista. 2104

Prodam

SALONSKO GARNITURO iz 5 delov, moderno, prodam za Din 500. Naslov v upravi »Večernika«. 2105

PHILIPSOV ŠTIRI-CEVNI RADIO prodam ali dam v najem. Naslov v upravi »Večernika«. 5000

BRIVSKI SALON za gospode in dame v Mariboru, lepo opremljen, moderno urejen, z uporabo tople in mrzle vode, centralno kurjavo, na jako prometni ulici ležeč, radi smrti na prodaj. Vprašati F. Čeh, Grajska ulica 3, na dvorišču. 2101

KROJAŠKI ŠIVALNI STROJ »Singer« na prodaj. Roza Sidar, Pobrežka cesta 9. 2100

Potrtim srcem naznanjamo vsem sorodnikom in znancem pretužno vest, da je naš nad vse ljubljeni oče, oziroma stari oče, gospod

FILIP TEMENT

danes ob ¾ na 9. uro v Gospodu zaspal.

Pogreb pokojnika bo 9. junija ob 17. uri iz mrtvašnice v Radvanju na pokopališče.

Josip, Ferdo in **Marija,** otroci; **Štefanija** in **Katarina,** sinahi.

Ostalo sorodstvo. 2103

Izdaja konzorcij »Jutra« v Ljubljani; predstavnik izdajatelja in urednik: RADIVOJ REHAR v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru